

ÉS POSSIBLE EL NADAL A L'HIVERN?

Dintre tres dies comença l'hivern. I dintre una setmana comença el temps del Nadal. Passejant pels espais monàstics vaig pensant si avui és possible celebrar el Nadal...

Seques, amb l'escorça freda i esquarterada per la gebrada. Així contemplo les soques monàstiques. Sense vida aparent. Llenya apreciada per atenuar els rigors del temps. Els arbres nus, deixant un estrany esquelet a la contemplació d'uns ulls que llisquen cap a un horitzó més llunyà. El camp rígid, inhòspit, esquitxat, silencios... sense cants. Només el xiulet del vent que esquinça el capvespre gèlid, que amb les seves agudes arestes encongeix tot el meu ésser. En el sol tebi d'aquest vespre que cruix i rellisca per aquests estrets senders monàstics, se'm fa difícil llegir els versos del poeta:

*Gràcies per la mort d'aquestes muntanyes ...
Gràcies per aquests erms negres de l'hivern ...
Gràcies a la nit, que a punt està d'arribar ...*

És HIVERN. Versos que parlen de mort, d'obscuritat, de la fosca de l'home. És HIVERN. Però, amb tot, hi ha esperança viva en l'ànima del poeta:

*De tanta puresa i soledat, de tanta mort
només pot brollar una vida més certa...*

És evident: Del silenci pot néixer una paraula plena de vida. De la mateixa forma que del silenci de l'hivern neix la primavera. És HIVERN. Sí.

Els medis de comunicació sembla que fan més greu aquest hivern:

S'està accelerant la destrucció de la naturalesa al sud dels tròpics. La humanitat dilapida els seus recursos naturals amb més rapidesa del que poden regenerar-se... (Le Monde 14 octubre 2010)

I aquest dies, els medis, possiblement, parlaran de una més gran secularització del Nadal

El poeta afegeix un altre vers més dramàtic encara... que sembla donar-les la raó

*Gràcies per aquesta hora de tots els buits
en els quals s'intueix un final ... ¹*

Gràcies per aquest final? Cal donar gràcies? I donar gràcies per aquest final?

L'home té la paraula. Però no té el silenci. I el silenci és la clau de la melodia de la vida. L'home creu tenir la vida. Però fuig de la mort. Presses, incomunicació, soledat... L'home creu tenir la vida, però la mort està fent la seva obra dintre d'ell.

Com ens ho suggereix Rilke:

¹ Antonio Colinas, *Tiempo y abismo*, En los Páramos negros, Edit. Tusquets, Barna, 2002, p.17

*Quan ens creiem en el centre de la vida
s'atreveix ella (la mort) a plorar
al nostre centre.. I no obstant, en aquest vespre,
jo voldria oferir el millor de la meva vida
a tota aquesta mort
Doncs ja sé que, buit,
en l'hora en què tot ja sembla morir
a punt està tot de néixer...²*

Es veritat: quan tot ja sembla morir, a punt està tot de néixer.

Perquè en les arrels del HIVERN dorm el bell somni de la PRIMAVERA. Tu tens la paraula. No deixis que et manqui el silenci. Perquè del silenci del cor de l'home pot néixer una paraula plena de bellesa i d'esperança. Com aquesta paraula del llibre de la Saviesa:

Mentre un silenci tranquil embolcallava l'univers, i la nit era al bell mig de la seva cursa, la teva Paraula totpoderosa es va llançar des del cel... (Sv 18,14)

Que va fer possible també aquest crit d'un creient, d'un home ple de fe:

Que el meu silenci, Senyor, doni lloc a la teva Paraula...

Nadal, ... pot ser!

I aquestes paraules que mostren una profunda vibració estètica del qui s'aplica cada dia amb molt d'amor a buscar l'Amor, m'han portat a la memòria les paraules del poeta Paul Claudel, que amb una senzillesa neta i amable ens descriu l'escena del Naixement, tot convertint-se en un espectador singular, silencios, que penetra en la cova per contemplar el Misteri, per contemplar en silenci, un misteri d'amor que es fa vida de la nostra vida, contemplar, i, alhora, dibuixar-nos, l'escena amb la paraula senzilla i el profund amor de què és capaç.

Així ens conta Claudel el que veu, el que contempla, el que viu:

El temps s'ha complert. És la nit de Nadal. Mireu! Un forat, un racó qualsevol, un estable, per protegir-se, dues presències de quatre potes que són el bou i l'ase. Aquesta parella de refugiats s'estableixen aquí, sense garanties contra el rigor de l'hivern, amb aromes del fem, sense soplug humà.

Escombren una mica el terra, disposen les escasses coses que porten. Tot sumat no fa un embalum considerable. A part, ben col·locades, com a la sagristia, les robetes humils del nen, les camises, els bolquers... L'àngel ha dit que no cal preocupar-se de res més. Però, com que cal menjar, els esposos han combregat amb un rosegó de pa. Han penjat en un racó la llanterna que fa una estranya llum.

Josep s'asseu, no diu res, no ha de fer molt camí cap a l'interior de si mateix per trobar la companyia de l'Etern, l'ensenyament principal del qual és la paraula: Sí, Amen!

² R.M. Rilke, *Antologia poética, El Libro de las imágenes*, Col. Austral 1446, Madrid 76, p. 66

La Verge també s'asseu. Hi ha un moment que es posa de genolls, jo no pregunto, jo miro. Ella està tranquil·la, té els ulls tancats, i a mi em basta ser-hi present sense desitjar que ella em vegi. No hi ha cap més murmuri que la respiració dels animals. L'ase de seguida s'ha abandonat a una espècie de bram que no acaba mai: un crit que sacsejava el cel i la terra! Ha passat temps fins que s'ha fet el silenci.

El temps passa. Una hora, dues hores, i aquella que els succeeix s'anuncia com un creixement de la solemnitat.

Hi ha en el cor de Josep una recitació de salms, ell comprèn, ell s'estremeix; heus aquí que es posa a plorar, arriba el Verb inescrutable.

Mirem l'escena amb el poeta. Aquest es mostra molt receptiu, en primer lloc a la pobresa de l'espai: un forat, un racó, un espai, aroma de fem... per rebre l'aroma del diví. El Creador ja havia preparat el cor humà perquè pogués rebre i gaudir d'aquesta albada de l'Etern en el temps, per a rebre la Llum de la llum...

El Naixement, ve embolcallat en un clima d'eucaristia: les robes del Nen preparades a la sagristia, els esposos combregant amb un tros de pa, la llanterna penjada, fent una llum penombra en l'ambient, com una llàntia per al Santíssim que ve. Josep recitant salms com si es tractés d'una litúrgia de la Paraula. Un clima d'eucaristia, un clima d'amor total, extrem, gratuït. El Creador ja havia preparat el cor humà perquè pogués rebre, gaudir i viure tant d'amor. Llum de la llum.

La creació s'hi fa present amb l'ase i el bou, sota la llum de les estrelles. Com si el Salvador hagués volgut tenir al voltant seu, en plantar la seva tenda entre nosaltres, un petit univers, una mostra de tot allò que ve a salvar. Tot l'univers, des de la cosa més humil i més abjecta, fins a la més digne i gran. Tot és seu.

És un esdeveniment etern que s'obre en el temps, com aquesta petita rosa blanca s'obre neta, pura, en el roser de la pau. Aquest esdevenir etern que el poeta contempla en aquest bram de l'ase que no acaba mai, però que fa vibrar cel i terra. S'anuncia, d'alguna manera, "un creixement de solemnitat", que arribarà a la seva plenitud amb la creu i l'albada de la Pasqua.

En l'escena Maria roman com en una misteriosa penombra. Maria asseguda, de genolls, en silenci... *arriba el Verb inescrutable*. S'obren els camins cap allò de més pregon del Misteri de Déu. Déu es fa present amb un vestit humà, molt humà. Aquest és el nostre Déu.

I nosaltres podem cridar amb sant Pau:

Cap ull no ha vist mai, ni cap orella ha sentit, ni el cor de l'home somiava allò que Déu té preparat per als qui l'estimen (1Cor 2,9).

Emmanuel!

"Déu amb nosaltres". Un Déu humà. Un Déu molt humà, humà fins al escàndol. Qui podia somniar això! **Emmanuel!**

¡POT SER NADAL!

És que podem imaginar un Déu humà? Podem imaginar tant amor? Un misteri d'amor que està tancat en aquesta paraula: **Emmanuel. Déu amb nosaltres**. No, nosaltres amb Déu. No. Déu amb nosaltres. La iniciativa de l'amor la té l'Amor. Només **Déu és amor**. I la seva iniciativa és revestir-se d'humanitat. Fer-se humà. *Déu es fa molt humà, perquè l'home es faci molt diví*. Necessites estimar, necessites contemplar. Necessitem tots contemplar la vida.

POT SER NADAL?

¡Pot ser! La Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, les famílies, comerços, institucions ... perllongant una rica i bella tradició cristiana, profundament humana, esteu entestats en aquests dies previs al Nadal per a plasmar el Misteri en els vostres pessebres. És plasmar un Misteri d'amor, que mai arribarem a imaginar amb suficient realisme. Però també en aquesta obra somiem. Recordem somnis bells de la infància. Però també cal somniar amb el futur.

Avui, aquesta societat que menysprea a la infància necessita somniar. Els adults sobretot tenim necessitat de tornar als somnis de la infància, per mantenir viva una forta esperança. I ensenyar als fills a tenir bells somnis. Però cal somiar des de la vida concreta que ens envolta. Amb la nostra fe i amb la nostra imaginació creadora enriqueirem aquestes tradicions amb noves formes, que fan joc amb el ritme de la vida d'avui o amb la necessitat de recuperar valors sempre necessaris en la vida humana .

Valors que s'estan menyspreant, i que poden fins i tot estar en perill de desaparèixer.

Amics de Lleida, cal preparar el Nadal des de la vida, cal construir el pessebre de sempre, per a la ciutat d'avui, perquè només serà possible avui el Nadal , si el Nadal ve carregat d'esperances de les que té necessitat l'home d'avui.

Construïu el pessebre des de la vostra vida, des de la bellesa del vostre espai interior, des de la bellesa de les vostres famílies, des de la bellesa de la vostra ciutat, des del positiu i negatiu de tot això, des dels seus llums i de les seves ombres ... però sempre amb la llum d'un profund amor, tot estimant profundament el futur.

Lleida, avui, en aquestes vigílies del Nadal, jo diria que és un immens pessebre. Com el poeta Claudel contempla en silenci el pessebre de Betlem, mira en silenci la teva ciutat, estima les seves arrels, estima el seu present, amb les seves llums i les seves ombres, i en conseqüència estima el seu futur. Somia amb una ciutat de Lleida millor. Contempla la teva ciutat en silenci, tingues bells somnis per a la teva ciutat, i, després, posa't a fer el pessebre, amb aquest amor, amb profunda humanitat. Perquè Nadal comença sent amor fet humanitat. Amor profundament humà I això és i serà un permanent valor que pot fer possible i molt real el Nadal.

I des de tots aquests sentiments, que són també certes vives en qui us parla puc acabar amb els versos nadalencs del nostre poeta Josep M. Sagarra:

*Va a ser una nit que va florir l'estrella,
i va néixer l'Infant!
Imaginem que fou la nit més bella,
més musical, més flamejant!...
I fa molt temps, molt temps, i algú ensiborna
el nostre pit, per atiar l'oblit,
per fer-nos infidels, però retorna
cada any, aquesta nit.....*

*Procurem ser una mica criatures
amorosint el baladreig raspós,
i diguem: "Gloria a Déu en les altures"
amb aquell to que ho deien els pastors.
I si tot l'any la mesquinesa ens fibla,
i l'orgull de la nostra soledat,
almenys aquesta nit, fem el possible
per ser uns homes de bona voluntat.³*

Josep Alegre
Abat del reial monestir
de Santa Maria de Poblet

³ Josep M. de Sagarra, *El Poema de Nadal, Cant Final*